

CAMPAGNE GEEFOMNATUUR NOVEMBER 2010

EINDSPRINT VOOR EEN BEWEGINGSENGAGEMENT IN

OP NAAR € 250 000 VOOR

3150 ha in beheer in Vlaams-Brabant
90 natuurgebieden binnen Oost-Brabant
350 ha aangroei in periode 2008-2010

Oktober 2010. In een rapport van het Nederlands Planbureau staat het nogmaals duidelijk aangegeven: aankoop en beheer van natuurgebieden is en blijft een absolute noodzaak voor het behoud van de biodiversiteit. Daarnaast is er natuurlijk veel meer nodig, zoals ons productie- en consumptiepatroon wijzigen en versterken van natuur en biodiversiteit in het landbouwgebied en in stad en dorp. Het is derhalve een grote uitdaging om de stroom van het Internationaal jaar van de biodiversiteit te laten doorwerken in de ontwikkelingen rond de wereldhandel en in de herziening van het Europees landbouwbeleid. Het zal ook waargemaakt moeten worden in het ruimtelijk beleid, het natuurbeleid, het landbouwbeleid, het waterbeleid, én in het beleid van gemeenten en steden. Met onze campagne GeefomNatuur en de gemeentelijke charters voor natuur wordt hieraan gewerkt tot in elke gemeente.

Wat het Nederlands Planbureau nu onderlijnt, is een evidentie, en voor iedereen die langer dan 15 minuten door om het even welk landschap in Vlaanderen fietst, duidelijk waarneembaar: de beheerde natuurgebieden geven kleur aan het landschap. Niet alleen kleur, maar ook inhoud aan biodiversiteit. Terwijl de rest van het landschap steeds kaler wordt, het agrarisch gebied meer en meer herleid wordt tot een groene woestijn voor al wat leeft, staan de natuurgebieden en zelfs de groene ruimten in stad en dorp hiermee in schril contrast. De beheerde natuurgebieden zijn niets meer maar ook niets minder dan biodiversiteit in veelvoud, voor nu en voor de toekomst, gekoesterd en gedragen door mensen met een hart voor de natuur. Mensen die kansen willen invullen. Mensen die niet bij de pakken willen blijven zitten en aan de kant staan klagen dat de biodiversiteit achteruit gaat, maar concreet de handen uit de mouwen steken. Die concreet hun verantwoordelijkheid nemen en meer doen dan wat redelijkerwijze van hen verwacht kan worden, en toch tezelfdertijd vele opportuniteiten zien verloren gaan omdat ze de noodzakelijke middelen voor de

Molenheide. Foto Luc Vervoort

Demerbroeken. Foto Luc Vervoort

restfinanciering niet voorhanden hebben. De campagne GeefomNatuur wil precies aan deze nood tegemoet komen en de mogelijkheid geven tot concrete realisaties op het terrein.

De balans voor de biodiversiteit van de beheerde natuurgebieden in Oost- en Midden-Brabant is zonder weerga. Wie de voorbije jaren met deze gebieden kennis gemaakt heeft tijdens de activiteiten of tijdens evenementen zoals de Walk for Nature, zal het kunnen beamen. Indrukwekkende landschappen, indrukken realisaties. Maar kijk ook in je eigen gemeente en zie wat voor natuur en biodiversiteit gerealiseerd wordt. Het is onvoorstelbaar wat we zouden missen aan biodiversiteit en landschap zonder de door Natuurpunt beheerde gebieden. Denk maar aan prachtig bloeiende **soorten- en orchideeënrijke hooilanden** zoals Torfbroek, Silsombos, Vorsdonk, Achter Schoonhoven, Hagelandse vallei, Snoekengracht. Aan de **kalkgraslanden** met bokkenorchis, bijenorchis, bleek bosvogeltje in Rosdel en de Hoegaardse valleien op gronden waar vroeger akkers waren. Nu zijn het natuurgebieden vol leven en biodiversiteit. Er zijn de **bossen** mét dood hout, mét voorjaarsbloeiers en mét brede bosranden zoals Silsombos, Meldertbos en Kastanjebos. Er zijn de **moerasboscomplexen** van Aronsthoek en de Hagelandse vallei die we spontaan tot ontwikkeling laten komen. Er is **ruigere natuur** met moerassen, rietlanden en waterpartijen die het leefgebied vormen voor water- en rietvogels en tezelfdertijd een belangrijke rol spelen voor de waterhuishouding, zoals de Demerbroe-

Phegeavlinder. Foto Eddy Macquoy

Vorsdonkbos-Turfputten. Foto Luc Vervoort

Heideknotszwam en kleine ijsvogelvlinder. Foto's Luc Vervoort

HET INTERNATIONAAL JAAR VAN DE BIODIVERSITEIT. 125 HA EXTRA NATUUR WWW.GEEFOMNATUUR.BE

Antitankgracht, Haacht. Foto Luc Vervoort

Demervallei. Foto Staf De Roover en Josée Craenen

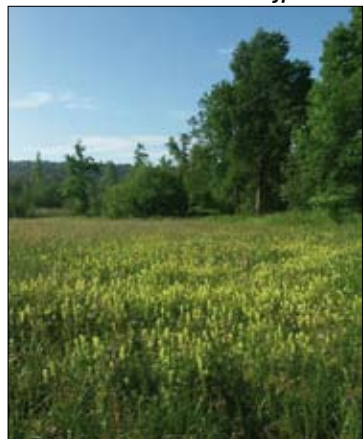

Demerbroeken. Foto Vilda

ken in de Demervallei, Aronst Hoek in de Getevallei en het Paddepoelcomplex in de Velpevallei. Er zijn de **akkers** met Graan voor gorzen die zeer effectief zijn en een voorbeeld-functie hebben, en in de winter een belangrijk deel van de populatie van geel- en grauwe gors herbergen. Er is het **te-rug opduiken van nagenoeg verdwenen dieren en planten** in onze beheerde reservaten. Met de natuurherstelwerkzaamheden in Averbode Bos en Heide zijn de nachtzwaluwen terug, die sinds de verkaveling van de Middelberg in Rotselaar in 1975 niet meer gezien waren. Boomleuweriken en boompiepers geven opnieuw indrukwekkende concerten. Op de Wijngaardberg en in de Zeyp bloeit terug een zeldzaam heidebiotoop. Het wouwaapje is terug in het Vinne en kan van daaruit de nieuwe biotopen in de Gete- en Velpevallei herkoloniseren. De ringslang doet het goed in Meldertbos. De levendbarende hagedis, die vroeger langs de holle wegen voorkwam, is weggedrongen naar een reeks beheerde natuurgebieden zoals Zwartbos en de valleien, waar hij stand houdt. Hetzelfde voor de roodborsttapuit, quasi verdwenen uit het cultuurlandschap, maar die het goed doet in een reeks beheerde natuurgebieden: Velpevallei, Getevallei, Demerbroeken. In de late herfst zijn onze beheerde graslanden de Koeheide, het Bolwerk en de Hazenberg, de groeiplaats van een groep kleurrijke weidepaddenstoelen, nl. de wasplaten, die de orchideeën onder de paddenstoelen zijn.

Door de uitbouw van grote eenheden natuur in beheer bij Natuurpunt durven we dromen van de **vestiging van zeldzame of bijzondere soorten**, zoals de kwartelkoning in de Demerbroeken en de Getevallei. Met de vernatting in de Velpevallei zetten we in op broedgevallen van de in Vlaanderen als broedvogel met uitsterven bedreigde watersnip, die trouwens in de Demerbroeken ook nog een stek heeft. Elders dromen we van de hervestiging van de grauwe klauwier, of nog beter, van de klapekster. We willen meemaken dat de das vanuit Zuid-Limburg de weg naar de Hoegaardse valleien en het gevarieerde landschap langs de taalgrens vindt. In Noord-Hageland zetten we in op het behoud van de bruine vuurvlinder of langs de Voortberg op de phegeavlinder, terwijl we in 2009 de vestiging van het kaasjeskruidkopje, gebonden aan kalkgraslanden, als een nieuwe vlindersoort in Vlaanderen konden meemaken in de beheerde natuurgebieden van het Hoegaardse en het Tiense. Er is ook de vestiging van absolute rode lijstsoorten zoals bokkenorchis, nieuwe gebieden met muggenorchis, hondskruid en bergnachtsorchis of de vestiging van bosbeekjuffer. Neem daar dan nog de **cultuurhistorie** bij met de Heimolen in Langdorp, de Stakenborg in de Spicht, het Bolwerk in Zoutleeuw, de Wijngaardmuur in Wezemaal en de door Natuurpunt en de gemeente Boutersem gerestaurerde St.-Luciakapel met de St.-Luciabeemden, en een veelheid van kleine monumenten en landschappelijke ijkpunten

Vorsdonkbos-Turfputten. Foto's Luc Vervoort

Hagelandse Vallei. Foto Luc Vervoort

Grote modderkruiper. Foto Vilda

binnen onze natuurgebieden, en je realiseert je hoe breed en betrokken we bezig zijn met natuur, biodiversiteit, landschap, cultuurhistorie, erfgoed en het geven van identiteit aan een streek.

In de periode 2008-2010 kon in Midden- en Oost-Brabant bijkomend 350 ha natuurgebied verworven worden. Hierdoor komt het areaal natuurgebied beheerd door Natuurpunt Beheer in Vlaams-Brabant op niet minder dan 3150 ha. Binnen Natuurpunt Oost-Brabant zijn er circa 90 projecten, die gedragen worden door afdelingen en teams vrijwillig natuurbeheer. Ondanks de subsidiëring door het Vlaams gewest en de provincie Vlaams-Brabant valt er bij elke aankoop een restbedrag te financieren van 50 à 10%, afhankelijk van de ligging en de prijs. Dit betekent dat de afdelingen en teams bij elke aankoop een omvangrijke bijdrage dienen in te brengen om de aankoop te kunnen realiseren. Zeker bij aankopen van verschillende hectaren betekent dat een zeer aanzienlijke inspanning. Nochtans zijn juist grote aaneengesloten gebieden nodig om tot duurzame natuur te komen. Om de projecten die binnen de afdelingen en teams opgezet worden in het Internationaal jaar van de biodiversiteit een extra impuls te geven, hebben we binnen Natuurpunt Oost-Brabant de campagne **GeefomNatuur** gelanceerd. Met dit nummer van Natuur en Landschap zetten we de eindsprint in. We zullen en willen het vooropgestelde bedrag van € 200 000 ruimschoots overtreffen, en dat is goed, want de lopende projecten en aankopen vereisen dit. Tijdens de viering van **40 jaar Natuurpunt Oost-Brabant op 26 februari 2011** zullen we de eindbalans maken.

Met een gift van € 30 op **rekeningnr 293-0212075-88 van Natuurpunt** kunnen we circa 150 m² extra natuur veiligstellen. In dit nummer is een overschrijvingsformulier en een bijsluiter toegevoegd waarop alle projectnummers binnen Natuurpunt Oost-Brabant vermeld zijn. **Het staat je uiteraard vrij om te storten voor om het even welk project op de projectenlijst.** Enkele projecten die de laatste jaren zo sterk groeiden dat de inspanning voor de restfinanciering de capaciteit van de desbetreffende afdeling en het reservateteam overtreft, willen we als focusprojecten in de kijker stellen (zie p. 8 en 11).

25 JAAR NATUURFONDS IN OOST-BRABANT

Enkele cijfers en vaststellingen:

meer dan 85 projecten rond concrete gebieden opgestart

meer dan 3150 hectare natuurgebied in beheer

honderden plant- en diersoorten overleven enkel nog dankzij de beheerde natuurgebieden, o.a. 10% van de hogere planten in Oost-Brabant

meer dan 1/5 van de 'prioritaire Vlaams-Brabantse soorten' overleven enkel nog in de beheerde natuurgebieden

meer dan 300 vrijwilligers van de afdelingen verzorgen het noodzakelijk beheer van deze gebieden

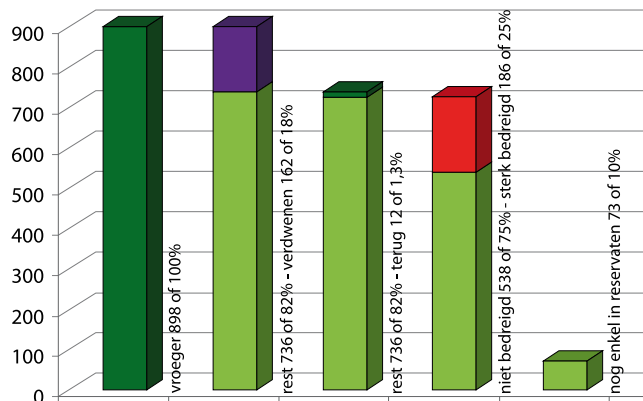
duizenden mensen bezoeken jaarlijks deze gebieden

meer dan 3 miljoen euro aan eigen ingebrachte financiële middelen (restfinanciering) is samengebracht door giften van vrijwilligers, opbrengsten van activiteiten, sponsoring...

Enkel door jouw steun en de inzet van velen is dit resultaat mogelijk geweest en kunnen we dit noodzakelijk werk verder zetten!

Leefgebieden en landschappen die enkel nog maar in beheerde natuurgebieden voorkomen:

- rietmoeras en waterriet
- overstromingsgraslanden
- veenmoeras en trilveen
- heide en vennen
- onbemeste orchideeëngraslanden
- open en ongelijkjarige (natuurlijke) bossen
- verschillende cultuurhistorische monumenten

Situatie wilde (hogere) planten in Oost-Brabant

GeefomNatuur, ook voor bedrijven!

De huidige economische crisis zullen we maar oplossen als we ze verduurzamen. Daarover zijn economen het eens en Geert Noels verwoordt dat mooi in zijn boek *Econoshock*. Als goede rentmeesters moeten we het in de toekomst leren doen met de jaarlijkse opbrengsten van onze planeet en er rekening mee houden dat de wereldbevolking nog zal groeien tot 2050. Ook op Vlaams niveau is er de uitdaging om biodiversiteit te verankeren in de nieuwe duurzame economie die we moeten ontwikkelen. Die nieuwe groene economie kan immers niet alleen een economie van zonnepanelen, windmolens en

steriel zuiver water zijn, maar moet ook biodiversiteit duurzaam in haar economisch model integreren.

Waarom? Omdat de waarde van natuur en biodiversiteit zo groot is. Er is vooreerst natuurlijk de ethische waarde: we moeten die diversiteit van dieren en planten doorgeven aan de generaties die na ons komen. Daarnaast is er ook de sociale waarde van natuur: steeds meer onderzoek leert dat mensen natuur werkelijk nodig hebben om zich goed te voelen en dat hebben we met Natuurpunt verwoordt in de leuze 'natuur voor ieder-

CAMPAGNE GEEFOMNatuur HAALT PER 1 OKTOBER 2010 € 163 000 OP. € 250 000 BINNEN BEREIK: DE REALISATIE VAN NIEUWE NATUURGEBIEDEN HANGT ERVAN AF.

In Natuur en Landschap, nr. 2 werd een eerste tussentijdse balans opgemaakt van de campagne GeefomNatuur tot eind mei. Nu maken we de tweede tussentijdse balans op per 1 oktober 2010.

Succes: tot 1 oktober werd € 163 000 gehaald met 560 individuele giften, 16 GeefomNatuur-afdelingen en 15 bedrijven.

Begin oktober werd de kaap van € 163000 gehaald. Dit zowel met vele individuele giften, giften van sponsors zoals Carmi, acties van afdelingen zoals de afdelings-ententjes of de inkom bij de Walk for Nature, maar ook dank zij vele afdelingen die als GeefomNatuur-afdeling de actie ondersteunden.

• **16 GeefomNatuur-afdelingen**

Per 1 oktober waren er 16 GeefomNatuur-afdelingen: Herent (€ 5000), Velpe-Mene en kern Bierbeek (€ 6000), Gete-Velpe-Kern Geetbets (€ 2950), Gete-Velpe Kern Kortenaeken (€ 2000), Lubbeek (€ 2000), Kortenberg (€ 2000), Linter (€ 2000), Rotselaar (€ 1250), Aarschot (€ 2327), Landen (€ 1000), Boortmeerbeek (€ 500), Leuven (€ 15000). Haacht (€ 5000), Holsbeek (€ 2000), Diest (€ 1062).

• **560 individuele giften en giften van bedrijven**

Opvallend bij de giften is dat vele jongeren en m.n. studerende en pas afgestudeerde een inspanning deden. Ook maandelijkse giften voor specifieke projecten zijn in opmars. Fantastisch en zeer gewaardeerd. 15 firma's of bedrijven ondersteunden de GeefomNatuur-campagne.

• **Focusprojecten 2010**

In dit nummer van Natuur en Landschap worden vier 4 focusprojecten voorgesteld nl:

- project nr. 9422 De Dreef Boortmeerbeek/ Haacht
- project nr. 9915 Vorsdonkbroek
- projecten nr. 3997 Velpe-Mene, met Paddepoel/ Velpevallei en Hoegaardse Valleien
- de Getevallei met project nr. 9414 Aronst Hoek/ Meertsheuvel en project nr. 9963 Doysbroek

Nog 4 maanden te gaan: € 250 000 is binnen bereik.

In de periode 2009-2010 kon 350 ha bijkomend natuurgebied in Midden- en Oost-Brabant gerealiseerd worden. De aankoop van natuurgebieden hangt af van jouw bijdrage aan de campagne GeefomNatuur. Doe vandaag nog gift op rekening 293-0212075-88 met vermelding van het projectnummer.

GeefomNatuur: doe vandaag nog een gift op rekeningnr. 293-0212075-88 van Natuurpunt met bijgevoegd overschrijvingsformulier voor een project naar keuze binnen Midden- en Oost-Brabant.

Doe bij elke gift van minstens € 30 of een tegenwaarde van 150 m² een belastingvoordeel van 40 tot 50%!

Dus aankoop natuurgebieden in de streek helpen en minder belastingen betalen.

Reken in vierkante meter:

- € 30 = 150 m² of 1,5 a
(gift vanaf € 30 met fiscaal attest)
- € 100 = 500m² of 5 a
- € 300 = 1500 m² of 15 a
- € 500 = 0,25 ha
- € 2000 = 1 ha

een'. Natuur heeft ook een economische functie. Overal in de wereld zijn wetenschappers druk in de weer om de waarde van de zogenaamde ecosysteemdiensten, diensten die natuurlijke systemen leveren, te becijferen. Die ecosysteemdiensten zijn onder meer diensten als bodemvorming, klimaatregeling, water- en luchtzuivering, bevruchting, voedselproductie, levering van grondstoffen zoals hout. Ook recreatieve en spirituele diensten worden genoemd. Op die laatste wil ik hier kort willen ingaan. We evolueren steeds meer van een bezits- naar een beleveniseconomie. Aangezien natuurgebieden

een kader zijn voor authentieke belevenissen kan je dus zeggen dat die natuurgebieden een onderdeel zijn van de economische infrastructuur van de streek, en dat is in Oost-Brabant zeker het geval.

Voor lokale bedrijven is bijdragen aan de aankoop van natuurgebieden in Oost-Brabant dan ook een bijzonder duurzame investering en een belangrijke publieke boodschap over de economische weg die ze willen inslaan.

Alvast bedankt.

Lieven De Schampelaere